

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY WĄSOSZ

Wąsosz sierpień 2004r.

SPIS TREŚCI

	WSTĘP	5
I.	AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	6
1.	Informacje ogólne	6
2.	Organizacja wewnętrzna Gminy	7
3.	Charakterystyka sfery społecznej	8
3.1.	Sytuacja demograficzna.....	8
3.2.	Warunki i jakość życia mieszkańców.....	10
3.3.	Pomoc społeczna.....	11
4.	Charakterystyka sfery gospodarczej	12
4.1.	Środowisko przyrodnicze.....	12
4.2.	Turystyka.....	13
4.3.	Zagospodarowanie przestrzenne.....	14
4.4.	Stan systemu komunikacji.....	14
4.5.	Gospodarka wodno-ściekowa.....	15
4.6.	Gospodarka odpadami.....	15
4.7.	Własność nieruchomości.....	15
4.8.	Pracodawcy na terenie gminy Wąsosz.....	16
4.9.	Identyfikacja problemu.....	17
II.	PROGRAM ROZWOJU LOKALNEGO	18
1.	Rozwój oświaty	18
1.1.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	18
1.2.	Aktualna sytuacja.....	18
1.3.	Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.....	19
1.4.	Realizacja zadań i projektów.....	20
1.5.	Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.....	26
1.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	26
1.7.	Plan finansowy na lata 2004-2006.....	26
1.8.	System wdrażania.....	26
1.9.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	26
2.	Rozwój ochrony środowiska	27
2.1.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	27
2.2.	Aktualna sytuacja.....	27
2.3.	Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.....	27
2.4.	Realizacja zadań i projektów.....	28
2.5.	Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.....	29
2.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	29
2.7.	Plan finansowy na lata 2004-2006.....	29
2.8.	System wdrażania.....	30
2.9.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	30
3.	Rozwój turystyki, sportu i dziedzictwa kulturowego	30
3.1.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	30

3.2.	Aktualna sytuacja.....	30
3.3.	Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.....	32
3.4.	Realizacja zadań i projektów.....	33
3.5.	Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.....	34
3.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	34
3.7.	Plan finansowy na lata 2004-2006.....	34
3.8.	System wdrażania.....	34
3.9.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	34
4.	Rozwój przedsiębiorczości.....	34
4.1.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	34
4.2.	Aktualna sytuacja.....	35
4.3.	Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.....	35
4.4.	Realizacja zadań i projektów.....	36
4.5.	Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.....	37
4.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	37
4.7.	Plan finansowy na lata 2004-2006.....	37
4.8.	System wdrażania.....	38
4.9.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	38
5.	Rozwój budownictwa.....	38
5.1.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	38
5.2.	Aktualna sytuacja.....	38
5.3.	Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.....	39
5.4.	Realizacja zadań i projektów.....	39
5.5.	Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.....	40
5.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	40
5.7.	Plan finansowy na lata 2004-2006.....	41
5.8.	System wdrażania.....	41
5.9.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	41
6.	Rozwój infrastruktury.....	41
6.1.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	41
6.2.	Aktualna sytuacja.....	42
6.3.	Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.....	42
6.4.	Realizacja zadań i projektów.....	43
6.5.	Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.....	44
6.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	44
6.7.	Plan finansowy na lata 2004-2006.....	45
6.8.	System wdrażania.....	45
6.9.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	45
7.	Rozwój informatyki.....	45
7.1.	Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.....	45
7.2.	Aktualna sytuacja.....	46
7.3.	Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.....	46

7.4.	Realizacja zadań i projektów.....	47
7.5.	Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.....	49
7.6.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.....	49
7.7.	Plan finansowy na lata 2004-2006.....	49
7.8.	Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	50
III.	WDRAŻANIE PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY.....	50
1.	Finansowanie.....	50
2.	Zarządzanie.....	50
3.	Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Gminy.....	51
4.	System monitorowania.....	51
5.	Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego.....	51
6.	Informacja i promocja	51

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Gminy Wąsosz na lata 2004 – 2006, a także wskazuje planowane działania w latach 2007 – 2013.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wąsosz, Audyt Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wąsosz, Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Górowskiego.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego. Długofalowe planowanie ma szczególne znaczenie dla podejmowania decyzji służących rozwojowi w różnej perspektywie czasowej a także dla ukierunkowania bieżącej działalności samorządu.

Plan przedstawia spodziewane efekty planowanych działań, wskazuje na kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych gminy.

Przygotowanie Planu Rozwoju Lokalnego poprzedziło wydanie Zarządzenia Burmistrza Wąsosza Nr 222/04 z dnia 6 maja 2004 r. w sprawie powołania horyzontalnego zespołu zadaniowego ds. rozwoju lokalnego i pełnomocnika ds. rozwoju lokalnego.

I. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA I PRZESTRZENNA

1. Informacje ogólne

Gmina Wąsosz położona jest na północy Dolnego Śląska na granicy z województwem wielkopolskim i sąsiaduje z gminami Bojanowo i Rawicz z Wielkopolski, oraz Góra, Jemielno, Wińsko i Żmigród z Dolnego Śląska. Wąsosz należy wspólnie z gminami Góra, Jemielno i Niechlów do powiatu górowskiego. Najbliższymi większymi ośrodkami miejskim jest Rawicz, Góra, Wołów, trochę dalej Leszno, Lubin i położona około 80 km stolica Dolnego Śląska Wrocław.

Wspólnota samorządowa Miasta i Gminy Wąsosz skupia 32 wsie sołeckie i miasto Wąsosz. Obszar gminy wynosi 193,6 km².

Obszar gminy przecina szeroka dolina Baryczy : jej dopływów Orli i Łachy. Dno doliny położone jest na wysokości ok. 85 m n.p.m. Najwyżej położone tereny to wysoczyzny otaczające dolinę, z zespołem wzgórz morenowych (100-130 m n.p.m.). Najwyżej położony punkt znajduje się na południowy zachód od wsi Rudna Mała (157 m n.p.m.).

Samo miasto Wąsosz położone jest w widłach rzeki Baryczy i Orli. Jego historyczna zabudowa ciągnie się na przestrzeni ok. 450 m, między obiema rzekami. Dalszy powojenny rozwój miasta nastąpił na północ od historycznego centrum, po drugiej stronie rzeki Orli.

Gmina Wąsosz z uwagi na swe peryferyjne położenie w pasie przygranicznym – północne rubieże historycznego Śląska, na styku z ziemiami dawnej Rzeczypospolitej – pozostająca poza siecią głównych traktów handlowych, o średnio - urodzajnych glebach, dużych kompleksach leśnych, jak również towarzyszących im rozległych terenach podmokłych łąk i bagien, nie stanowiła atrakcyjnych terenów dla rozwoju osadnictwa. Najintensywniejszy rozwój osadnictwa na tym terenie przypada na okres kultury łużyckiej, a zwłaszcza jej środkowe fazy, a następnie w okresie wczesnośredniowiecznym z ciągłością dającą się zaobserwować w niektórych przypadkach poza wiek X.

2. Organizacja wewnętrzna Gminy

Gmina Wąsosz podzielona jest na 32 sołectwa. Do największych należą : Pobiel, Lubiel, Płoski, Cieszkowice i Rudna Wielka, Czeladź Wielka. Ośrodkiem administracji samorządowej i siedzibą gminy jest miasto Wąsosz stanowiące centrum życia społeczno-gospodarczego i kulturalnego.

W gminie funkcjonują następujące instytucje : Poczta Polska, Posterunek Policji Lokalnej, Niepubliczne Zespoły Opieki Zdrowotnej VIS-MED i ELMED, Bank PEKAO BP, filia Banku Spółdzielczego. Do znaczących zakładów pracy na terenie gminy należą : WROZAMET S.A. Przedsiębiorstwo Rolno-Usługowe WIZENTAL spółka z o.o. IGAZ spółka z o.o. RESPOM spółka z o.o. Zielonogórskie Zakłady Nafty i Gazu.

Do jednostek organizacyjnych gminy należą : Publiczne szkoły Podstawowe w Wąsoszu. Pobielu., Płoskach i Czarnoborsku, Gimnazjum w Wąsoszu, samorządowe przedszkole w Wąsoszu. Gmina jest organem założycielskiej dwóch zakładów

budżetowych: Zakład Gospodarki Komunalnej i mieszkaniowej w Wąsoszu oraz Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wąsoszu a także samorządowej instytucji kultury Zespołu Placówek Kultury w Wąsoszu.

*Publiczna Szkoła Podstawowa
w Czarnoborsku*

Publiczne Gimnazjum w Wąsoszu

*Publiczna Szkoła Podstawowa
w Płaskach*

*Publiczna Szkoła Podstawowa
w Wąsoszu*

3. Charakterystyka sfery społecznej

3.1 Sytuacja demograficzna

Zgodnie z raportem z wyników spisu powszechnego przeprowadzonego w roku 2002 liczba ludności gminy miejsko-wiejskiej Wąsosz wynosiła 7 415 osób

w tym miasto 2 768, wieś 4 647. W porównaniu do roku np. 1997 (7 671) liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 256 osób. Wydaje się, że przyczynami zmniejszania się liczby ludności są : niż demograficzny, mniejsza liczba urodzeń oraz ciągła migracja ludności. Odpływ ludności zdecydowanie dotyczy ludności wiejskiej niż miejskiej. Zjawisko to jest związane z upadkiem Państwowych Gospodarstw Rolnych, które były następstwem przemian ustrojowych w Polsce w 1989 roku.

Poniższa tabela przedstawia ludność według płci :

Tabela Nr 1

Miasto

ogółem	mężczyźni	kobiety
2768	1385	1383

Tabela Nr 2

Wieś

ogółem	mężczyźni	kobiety
4647	2315	2332

Populacja wg wieku w mieście przedstawia się następująco (do opracowania przyjęto wybrane wskaźniki) :

Tabela Nr 3

Miasto

WIEK	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
10-14	246	148	98
15-19	273	151	122
20-24	247	158	89
25-49	246	119	127
50-54	215	105	110

Tabela Nr 4

Wieś

WIEK	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
10-14	381	190	191
15-19	423	212	211
20-24	341	172	169
25-49	318	181	137
50-54	308	169	139

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (do opracowania przyjęto wybrane wskaźniki) :

Tabela Nr 5

Miasto

	Ogółem	wyższe	średnie	Zasad. zawodowe	Podst. ukończone	Podst. nieukończone
	2320	126	592	650	800	47
mężczyźni	1156	39	259	421	393	17
kobiety	1164	87	333	229	407	30

Tabela Nr 6

Wieś

	ogółem	wyższe	średnie	Zasad. zawodowe	Podst. ukończone	Podst. nieukończone
	3793	103	642	1174	1542	227
mężczyźni	1887	41	291	731	717	77
kobiety	1886	62	351	443	825	150

3.2 Warunki i jakość życia mieszkańców

Powierzchnia użytkowa mieszkań w całej gminie wynosi 105483 m² co stanowi 14.22 m² na jednego mieszkańca gminy. Ogółem w gminie przeważają mieszkania wybudowane w latach 1918 – 1944. Zauważa się spadek budowy nowych mieszkań co jest podyktowane złą sytuacją finansową gospodarstw domowych oraz ogólną sytuacją społeczno-gospodarczą w kraju.

Na terenie gminy przeważają mieszkania o czterech izbach i jest ich 774, na drugim miejscu są mieszkania z trzema izbami 699. W mieście najwięcej jest mieszkań

o trzech izbach (297) , na wsiach więcej jest mieszkań o czterech izbach tj. 500. W gminie Wąsosz występuje 1255 budynków i 2103 mieszkań wyposażonych w wodociąg i kanalizację oraz 419 budynków i mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie. Ogółem w gminie występuje 1556 rodzin z dziećmi zamieszkujące w mieszkaniach według stopnia wyposażenia mieszkań w instalacje i liczby dzieci w rodzinie. Mieszkania wyposażone są w wodociąg, ustęp i łazienkę. Największy udział stanowią małżeństwa z jednym dzieckiem 436, z dwojgiem dziećmi 405, troje 216, czworo dzieci i więcej 132. Warunki życia w niektórych rodzinach generalnie są złe. Brak środków finansowych powoduje, że stan techniczny mieszkań jest niezadowolający a wyposażenie mieszkań ubogie.

3.3 Pomoc społeczna

Gminę Wąsosz zamieszkują w dużej mierze byli pracownicy Państwowych Przedsiębiorstw PGR. Grupa ta mająca w pewnym momencie mieszkania, miejsca pracy i wypoczynku gwarantowanych przez państwo została pozostawiona samym sobie. Nie otrzymali żadnych działań osłonowych a z problemami zostali sami. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Wąsoszu nagle okazał się jedynym źródłem utrzymania dla bardzo dużej rzeszy mieszkańców gminy.

Bez własnej inwencji i pomysłów stali się stałymi klientami MOPS. Sytuacja pomału się poprawia ale poziom życia niektórych rodzin jest na bardzo niskim poziomie. W chwili obecnej liczba rodzin objętych pomocą finansową wynosi 291, a ogółem dotyczy to 482 osoby. Formy pomocy są różnorodne. Jest to przeważnie pomoc materialna w postaci zasiłków stałych obejmująca 14 osób, zasiłki stałe wyrównawcze 22 osoby, zasiłki okresowe gwarantowane 5 osób, zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa 21, zasiłki okresowe z powodu bezrobocia 36 oraz długotrwałej choroby 2. Wypłacane są też zasiłki celowe w ilości 128, usługi opiekuńcze 10 . MOPS organizuje też dożywanie dzieci i młodzieży, którym objęto 270 osób.

Pomoc dla potrzebujących udzielana też jest w formie żywności z uwagi na fakt uczestnictwa gminy Wąsosz w Banku Żywności w Lesznie. Żywność wydawana przez pracowników MOPS cieszy się dużym powodzeniem wśród najbiedniejszych.

Na koniec kwietnia 2004 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Górze wynosiła dla miasta i gminy Wąsosz 865 osób. Zmiany w poziomie bezrobocia obrazuje poniższa tabela :

Tabela Nr 7

	Styczeń 2004	Luty 2004	Marzec 2004	Kwiecień 2004	Wzrost spadek + / -	Dynamika % 5:4
1	2	3	4	5	6	7
Wąsosz	961	951	916	865	-51	94.4

Stopa bezrobocia dla powiatu górowskiego na 30 kwietnia 2004 r. wyniosła 34.1 %.

Wydaje się więc koniecznym i pilnym objęciem pomocą grupy społecznej po byłych PGR-ach. Pomoc poza wsparciem finansowym winna się opierać też na pomocy prawnej, w znalezieniu miejsca pracy, a często też w ułatwieniu znalezienia swojego miejsca nie tylko w życiu społecznym. Ludzie ci często nieufni potrzebują właśnie takiego wsparcia i pomocy nie zawsze ludzi profesjonalnych.

4. Charakterystyka sfery gospodarczej

4.1 Środowisko przyrodnicze

Na terenie gminy duży udział mają użytki rolne, które wg ostatniego spisu rolnego z 2002 r. wyniosły 10 905 ha i lasy 164 ha. Ogółem zasiewy wyniosły 7 791 ha w 706 gospodarstwach. Największą grupę w powierzchni użytków rolnych stanowią gospodarstwa rolne o pow. 15 ha i więcej. W zasiewach dominują gospodarstwa od 1 do 5 ha. Duże zwarte powierzchnie gleb klas II-III b oraz IV znajdują się w północno-zachodniej części gminy oraz pomiędzy Chocieborowicami a Kamieniem Górowskim i Wrzącą Śląską oraz w rejonie Zbakowa Górnego i Pobiela. Przeważają gleby bielcowe i brunatne wylugowane, wytworzone z piasków gliniastych lub piasków na glinie, zaliczane do kompleksów żytnich.

Kompleksy leśne – bardzo atrakcyjne turystycznie, o zróżnicowanych typach siedliskowych, często ze starym drzewostanem. Lasy we wschodniej części gminy, w obniżeniu Masłówki oraz w zachodniej części opanowane zostały przez sosnę. W lasach północnej i południowej części gminy dominują dęby, brzozy, olchy, jesiony i akacje. W międzyrzeczu Baryczy i Orli przeważają drzewa liściaste takie jak dęby, buki i brzozy a małeje udział sosny.

Rozległe obszary podmokłe z dużymi kompleksami leśnymi są miejsce wymarzone dla ptactwa. Zróżnicowana rzeźba terenu o walorach widokowych, duże i urozmaicone kompleksy leśne, powierzchnie wodne są powodem zaliczania terenu

gminy do Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Baryczy. Do cennych i zasługujących na uwagę zaliczane są parki zlokalizowane wśród zabudowy w następujących miejscowościach :

- ❖ Wąsosz – park zamkowy
- ❖ Cieszkowice . Czeladź Wielka, Wiklina, Wrząca Wielka, Lechitów – park dworski
- ❖ Górka Wąsoska – park pałacowy

Swoje ważne miejsce w krajobrazie mają aleje o charakterze zabytkowym : w Wąsoszu aleja na ulicy Kolejowej z lipami, klonami i jesionami, w Bełczu Małym droga z folwarku do drogi głównej z Wąsosza składająca się z robinii, pseudoakacji, droga od Czeladzi Wielkiej do Baranawic ze 130 letnimi robiniami z dodatkiem topoli.

Na terenie gminy występują kompleksy łąk z naturalną roślinnością, wśród której szczególnie cenne są rzadko występujące gatunki roślin. Łąki te zlokalizowane są wzdłuż drogi Wińsko-Wąsosz, między Wrzącą Wielką i Wrzącą Śląską, okolice miejscowości Ługi a także w Goli Wąsoskiej.

Klimat zróżnicowany ze względu na duże urozmaicenie w ukształtowaniu powierzchni terenu, pokryciu roślinnością, zalegania wód gruntowych.

4.2 Turystyka

Funkcje turystyczno- wypoczynkową gminy stanowią istniejące nieformalne trasy rowerowe w okolicach miejscowości Ługi, Bartków, Lubiel a także Wodnik, Wiklina Zbaków Górny. Do obiektów zabytkowych zasługujących na zwiedzanie w samym mieście Wąsosz należy kościół z 2 poł. XVIII w, zespół zamkowy i folwarczny z 2 poł. XVI w, park zamkowy a także centrum miasta bogaty w kamieniczki zabytkowe niekiedy z XVIII w i późniejsze. Sułów Wielki z kościołem z 2 poł. XVII oraz Sądowel gdzie mieścił się jeden z pierwszych grodów kasztelańskich należących do biskupstwa wrocławskiego. Znajduje się też tam park dworski z pięknym i okazałym platanem.

Większość miejscowości na terenie gminy Wąsosz są o rodowodzie średniowiecznym i kryją w sobie uroki zmierzchnych czasów. Kompleksy leśne obfitujące w jagody i grzyby są często miejscem wycieczek młodzieży oraz osób ceniących sobie ciszę i piękno natury. Na terenie gminy w miejscowości Górka Wąsoska znajduje się gospodarstwo agroturystyczne.

4.3 Zagospodarowanie przestrzenne

Znaczna część gminy Wąsosz objęta jest ochroną w formie obszaru chronionego krajobrazu – Doliny Baryczy wyznaczonego na podstawie Rozporządzenia Nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie leszczyńskiego. Rozporządzenie to określa drzewa uznane za pomniki przyrody. W roku 1998 uznano za pomniki przyrody 40 drzew na terenie np Wikliny, Czeladzi Wielkiej, Wodnik. Całe kompleksy leśne zostały uznane za lasy ochronne, jako lasy wodoochronne.

4.4 Stan systemu komunikacji

Przez teren gminy przebiega droga krajowa Nr 36 relacji Krzywa-Lubin-Ścinawa-Wąsosz-Załącze, oraz jedna droga wojewódzka Nr 324 relacji Głogów-Góra-Rawicz a także 18 dróg powiatowych. Pozostałe drogi zaliczono do dróg gminnych i wewnętrznych. Stan dróg wymaga poprawy nawierzchni, korekty skrzyżowań. Pilnym jednak problemem wydaje się obejścia miasta Wąsosza z uwagi na narastający transport samochodowy ciężki, w wyniku którego stan techniczny budynków przy ciągu komunikacyjnym ulega ciągłej dewastacji a także pogarsza się stan bezpieczeństwa na drodze.

Przez teren gminy przebiega zlikwidowana, jednotorowa linia kolejowa. W czasach świetności PKP linia kolejowa Ścinawa-Wińsko-Wąsosz-Rawicz była ważnym środkiem w dojazdach mieszkańców miasta i gminy do pracy, młodzieży do szkół. Kolej spełniała też ważną rolę w transporcie towarowym.

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Bilans zasobów wodnych na terenie gminy jest dodatni. Miasto zaopatrywane jest z ujęcia zlokalizowanego poza jego granicami tj. Młynary oraz Kamienia Górowskiego tworzący system sprzężony, obsługujący następujące wsie Kamie Górowski, Wrząca Wielka, Płoski, Wrząca Śląska, Drozdowice Małe, Drozdowice Wielkie (Marysin i Jawor), Kowalowo, Bełcz Mały. System oparty na ujęciu w Rudnej Wielkiej obsługujący wsie: Rudna Wielka, Sułów Wielki, Rudna Mała, Wiewierz, Dochowa, Cieszkowice, Bełcz Górny.

Ujęcie dla Rawicza zlokalizowane w Świniarach obsługujące : Świniary Borowną, Wodniki i Wiklinę. Zwodociągowane są też : Zubrza, Pobiel, Lubiel, Chicieborowice, Czeladź Wielka, Lechitów i Sądowel, Czarnoborsko, Zbaków Górny, Zbaków Dolny, Górka Wąsoska. Nie zwodociągowane z uwagi na specyficzne warunki techniczne tj. niekorzystne położenie są jeszcze Ługi i Unisławice oraz Bartków. Obsługą istniejących sieci wodociągowych zajmuje się Zakład wodociągów i Kanalizacji.

W Wąsoszu istnieje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Część miasta posiada kanalizację deszczową, realizowaną sukcesywnie w sposób bezładny, nieskoordynowany nie tworzącą jednolitego systemu. Ścieki odprowadzane są do rzek Barycz i Orli najkrótszymi drogami.

4.6 Gospodarka odpadami

Na terenie gminy istnieje wysypisko odpadów komunalnych w miejscowości Wrząca Śląska, którego administrowaniem zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wąsoszu. Wysypisko to obecnie przyjmuje odpady z całej gminy oraz miasta Wąsosza.

4.7 Własność nieruchomości

Na podstawie podstawowych informacji ze spisu powszechnego sporządzonego dla miasta i gminy Wąsosz w roku 2002 ilość mieszkań według zamieszkania,

przeznaczenia i rodzajów podmiotów będących ich właścicielami należy stwierdzić, że w mieście przeważają mieszkania, których właścicielami są osoby fizyczne (412), na drugim miejscu znajdują się spółdzielnie mieszkaniowe (221) oraz trzecie mieszkania będące własnością gminy (164). Wszystkie odnotowane mieszkania są zamieszkałe. Struktura własności udział mieszkań będących własnością osób fizycznych. mieszkań na wsi przedstawia podobną klasyfikację. 1046 jest własnością osób fizycznych pozostałą grupę stanowią: skarb państwa (86) oraz gmina 62. Na podstawie porównań w stosunku do lat poprzednich zdecydowanie zwiększa się

4.8 Pracodawcy na terenie gminy Wąsosz

Na terenie miasta i gminy Wąsosz przeważają zdecydowanie podmioty gospodarcze o charakterze prywatnym zarejestrowani w systemie REGON. Według stanu na koniec maja 2004 r. w ewidencji działalności gospodarczej zarejestrowanych jest 391 podmiotów. Z ewidencji działalności gospodarczej wynika przeważająca liczba handlu prywatnego stanowiącego miejsce pracy dla właściciela oraz jego rodziny, ponadto usługi transportowe i budowlane.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w rozbiu na miasto i wieś przedstawia się następująco :

Tabela Nr 8

Miasto

wyszczególnienie	ogółem	Aktywni zawodowo	Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy
	2218	1199	996	23
mężczyźni	1095	660	427	8
kobiety	1123	539	569	15

Tabela Nr 9

Wieś

wyszczególnienie	ogółem	Aktywni zawodowo	Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy
	3626	1898	1688	40
mężczyźni	1815	1128	665	22

kobiet	1811	770	1023	18
---------------	------	-----	------	----

4.9 Identyfikacja problemów

Miasto i gmina Wąsosz poza mocnymi stronami takimi jak : centralnie położony i silnie rozwinięty ośrodek gminy, dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna, korzystne warunki naturalne do rozwoju rolnictwa, niewykorzystane do końca obiekty po byłych PGR-ach, występowanie zabytków oraz obiektów kulturowych a przede wszystkim duże walory krajobrazowe, walory leśne, zasobność gminy w wody podziemne, występowanie złóż gazu ziemnego i surowców budowlanych, tendencje wzrostu podmiotów gospodarczych, korzystna struktura wiekowa ludności gminy, wysoki stopień zwodociągowania gminy, ma też i słabe strony. Niepokojące się więc staje przewaga stron słabszych nad mocnymi.

Ważnymi problemami są : wysoka stopa bezrobocia, spadek zatrudnienia, niski stopień transformacji gospodarki, mała atrakcyjność inwestycyjna, niewielka przedsiębiorczość społeczeństwa, przewaga mieszkań o starszej zabudowie, mały ruch budowlany, rozproszenie osadnictwa, rozdrobnienie gospodarstw indywidualnych, brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, brak obwodnicy miasta Wąsosza, zagrożenie powodzią, zanieczyszczenia rzek Baryczy i Orli, brak kanalizacji.

II. Program Rozwoju Lokalnego

1. Rozwój oświaty

1.1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Zadania w sferze rozwoju oświaty realizowane będą na terenie gminy Wąsosz w latach 2004 – 2013.

1.2. Aktualna sytuacja

Na terenie Gminy Wąsosz funkcjonuje cztery szkoły podstawowe:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Wąsoszu.
2. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Płoskach.
3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Czarnoborsku.
4. Publiczna Szkoła Podstawowa w Pobielu

oraz jedno centralnie położone w gminie Publiczne Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Wąsoszu.

Do szkół podstawowych uczęszcza 613 uczniów a do gimnazjum 362. Prognozy demograficzne wskazują, że liczba uczniów w przyszłych latach może ulec zmniejszeniu. W gminie zorganizowany jest dowóz uczniów do szkół z 32 wsi.

W placówkach oświatowych gminy zatrudniono następującą liczbę etatów: nauczycielskich - 88,46,

administracji i obsługi – 36,05.

Publiczne Gimnazjum w Wąsoszu mieści się w nowo wybudowanym budynku oddanym do użytku we wrześniu 2000 roku.

Obecnie w gimnazjum uczy się 364 uczniów w 16-stu oddziałach z liczbą uczniów nie przekraczającą 25 dzieci w oddziale.

Zajęcia prowadzone są w 14 klaso pracowniach,

Według stanu na dzień dzisiejszy baza dydaktyczna gimnazjum nie jest wystarczająca. W listopadzie 2003 roku została oddana do użytku sala gimnastyczna dzięki czemu poprawiły się warunki prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego jak również innych zajęć pozaszkolnych.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Czarnoborsku.

Teren na którym jest budynek szkolny ma powierzchnię 2,28 ha.

Jest on w niewielkim stopniu zagospodarowany.

Teren należący do szkoły nie jest ogrodzony.

W 2003r. dokonano termomodernizacji budynku szkolnego:

- zainstalowano ogrzewanie na biomasę
- wymieniono okna
- ocieplono budynek
- wymieniono pokrycie dachowe

W roku szkolnym 2003/2004 do szkoły uczęszcza 126 dzieci.

Publiczna Szkoła Podstawowa w Pobielu

znajduje się w 3 budynkach bez odpowiedniego zaplecza sportowego w związku z powyższym posiada bazę lokalową niedostosowaną do potrzeb edukacyjnych.

W szkole obecnie uczy się 105 uczniów oraz 8 w klasie „0”.

Publiczna Szkoła Podstawowa im Marii Kownackiej w Płoskach

Budynek szkolny został zmodernizowany poprzez ocieplenie, wymianę okien i wymianę instalacji c.o., usytuowany jest z dala od tras komunikacyjnych.

W roku szkolnym 2003/2004 uczęszcza do niej 97 uczniów i 10 dzieci sześcioletnich dzieci do kl. „0”.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Wąsoszu

Szkoła mieści się w trzypiętrowym budynku wybudowanym w okresie przedwojennym. Budynek wymaga gruntownej modernizacji i remontu. W roku szkolnym 2003/2004 uczęszcza do niej 308 uczniów.

1.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

Za zadania takie uznać należy w poszczególnych placówkach oświatowych:

Publiczna Szkoła Podstawowa w Czarnoborsku

- a) zagospodarowanie terenu wokół budynku szkoły
- b) modernizacja, remont i rozbudowa budynku szkolnego
- c) doposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny

Publiczna Szkoła Podstawowa w Płoskach

- a) zagospodarowanie terenu wokół budynku szkoły
- b) modernizacja, remont i rozbudowa budynku szkolnego
- c) doposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny
- d) wzbogacenie oferty edukacyjnej
- e) podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli

Publiczna Szkoła Podstawowa w Pobielu

- a) zagospodarowanie terenu wokół budynku szkoły
- b) modernizacja, remont i rozbudowa budynku szkolnego

Publiczna Szkoła Podstawowa w Wąsoszu

- a) zagospodarowanie terenu wokół budynku szkoły
- b) modernizacja, remont i rozbudowa budynku szkolnego
- c) doposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny

Publiczne Gimnazjum w Wąsoszu

- a) zagospodarowanie terenu wokół budynku szkoły
- b) modernizacja, remont i rozbudowa budynku szkolnego
- c) doposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny

1.4. Realizacja zadań i projektów

Realizację zadań przeprowadzić należy w okresach krótkoterminowym (2004 – 2006) i długoterminowym (2006 – 2013).

Publiczna Szkoła Podstawowa w Czarnoborsku

- a) w ramach zagospodarowania terenu wokół budynku szkoły**

lata 2004 - 2006

- kompleks boisk sportowych (piłka ręczna, nożna, siatkowa, koszykowa);

- bieżnia oraz skocznia do skoku wzwyż i w dal;
- plac zabaw dla dzieci;
- ogrodzenie terenu szkoły;
- wiata do sezonowania drewna opałowego wraz z drogą dojazdową;

lata 2007 - 2013

- ogródek geograficzny;
- miasteczko ruchu drogowego;
- kort tenisowy;
- basen kryty;
- ścieżka rowerowa;
- wiata do sezonowania drewna opałowego wraz z drogą dojazdową;
- parking dla samochodów i rowerów;

b) w ramach modernizacji, remontu i rozbudowy budynku szkolnego

lata 2004 - 2006

- wymiana podłóg w klasach;
- wymiana instalacji elektrycznej i modernizacja oświetlenia pomieszczeń;
- remont toalet;

lata 2007 - 2013

- sala audiowizualna;
- stołówka;
- sala gimnastyczna z zapleczem;

c) w ramach doposażenia w nowoczesny sprzęt dydaktyczny

lata 2004 - 2006

- wprowadzenie informatycznego systemu umożliwiającego zarządzanie posiadanym księgozbiorem w bibliotece szkolnej;

lata 2007 - 2013

- przystosowanie sal lekcyjnych do prezentacji multimedialnych i zaopatrzenie ich w odpowiedni sprzęt;
- doposażenie klas w nowoczesne pomoce dydaktyczne;

Publiczna Szkoła Podstawowa w Płoskach

a) w ramach zagospodarowania terenu wokół budynku szkoły

lata 2004 – 2006

- rozbudowa i modernizacja kompleksu sportowego z nowoczesnymi nawierzchniami (boiska do piłki: nożnej, siatkowej, koszykówki; bieżnia; skocznia do skoku w dal; kort tenisowy; ścieżka zdrowia);

lata 2007 - 2013

- zaadaptowanie budynku gospodarczego na teatr dziecięcy, wyposażenie pomieszczenia w niezbędne meble, sprzęt oraz stroje;

b) w ramach modernizacji, remontu i rozbudowy budynku szkolnego

lata 2004 – 2006

- wymiana pokrycia dachowego na budynku szkoły;
- wymiana podłóg w pomieszczeniach szkolnych;
- malowanie ścian w klasach i na korytarzach;
- założenie glazury ściennej na korytarzach szkolnych;
- odnowienie elewacji szkoły;

lata 2007 - 2013

- budowa sali gimnastycznej i sali do prowadzenia gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej;
- zaadaptowanie pomieszczenia szkolnego na gabinet lekarski;

c) w ramach doposażenia w nowoczesny sprzęt dydaktyczny

lata 2004 – 2006

- wyposażenie klas lekcyjnych w nowoczesne środki dydaktyczne i multimedialne;

lata 2007 - 2013

- modernizacja istniejącej biblioteki i czytelnicy, doposażenie jej w książki, programy komputerowe i multimedialne.
- zaadaptowanie budynku gospodarczego na teatr dziecięcy, wyposażenie pomieszczenia w niezbędne meble, sprzęt oraz stroje;

d) w ramach wzbogacenia oferty edukacyjnej

lata 2004 – 2006

- objęcie dzieci 4- 5 – letnich alternatywnymi formami edukacji przedszkolnej;
- wprowadzenie nauki języka angielskiego w klasach I – III oraz zwiększenie ilości godzin języka angielskiego w klasach IV – VI;
- praca z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- wspieranie systemu zainteresowań i uzdolnień uczniów.

lata 2007 - 2013

- edukacja ekologiczna dzieci i rodziców.
- pomieszczenia w niezbędne meble, sprzęt oraz stroje;

e) w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli

lata 2004 – 2006

- podniesienie poziomu umiejętności nauczycieli w zakresie posługiwania się językiem obcym;

Publiczna Szkoła Podstawowa w Pobielu

f) w ramach zagospodarowania terenu wokół budynku szkoły

lata 2004 – 2006

- zielony kącik rekreacyjny;
- ogródek przyrodniczy;

lata 2007 - 2013

- kompleks boisk do gry w piłkę nożną, ręczną, koszykówkę i siatkówkę;
- parking samochodowy;
- małe pole namiotowe;
- ścieżka zdrowia;
- ścieżka rowerowa;
- plac ruchu drogowego;
- mały amfiteatr;

g) w ramach modernizacji, remontu i rozbudowy budynku szkolnego

lata 2004 – 2006

- dobudowa sal lekcyjnych z całym zapleczem higieniczno – sanitarnym i socjalnym do budynku istniejącego budynku nr 2
- rozbudowa budynku szkolnego;

lata 2007 - 2013

- przebudowa budynku i stworzenie Gminnego Centrum Turystyki Młodzieżowej;

Publiczna Szkoła Podstawowa w Wąsoszu

a) w ramach zagospodarowania terenu wokół budynku szkoły

lata 2004 - 2006

- modernizacja i dostosowanie obecnego boiska do siatkówki na kort tenisowy;

- budowa przystanku autobusowego dla uczniów oczekujących na autobus szkolny (wspólny projekt dla szkoły podstawowej i gimnazjum);
- renowacja ogródka geograficznego;

lata 2007 - 2013

- wyrównanie placu szkolnego nawierzchnią tartanową;
- zagospodarowanie łąki sąsiadującej z Publicznym Gimnazjum w Wąsoszu na „mały stadion” (wspólny projekt dla szkoły podstawowej i gimnazjum);
- remont dróg i chodników w otoczeniu budynku szkolnego;
- wymiana nawierzchni asfaltowej boisk sportowych i modernizacja skoczni do skoku w dal (tartanowy rozbieg);
- utworzenie placu zabaw dla dzieci;

b) w ramach modernizacji, remontu i rozbudowy budynku szkolnego

lata 2004 - 2006

- dostosowanie kuchni szkolnej do norm UE;
- naprawa dachu, wymiana rynien i remont elewacji budynku;
- modernizacja i remont instalacji wodnej i elektrycznej;

lata 2007 - 2013

- dostosowanie budynku szkolnego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- dobudowanie skrzydła budynku szkolnego z przeznaczeniem na salę gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej, szatnię, magazyn sprzętu sportowego, natryski, bibliotekę z czytelnią, świetlicę, pracownię techniczną i garaż;
- wymiana podłóg i drzwi w budynku szkolnym;

c) doposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i meble

lata 2004 - 2006

- wzbogacenie bazy dydaktycznej i sportowej;
- uzupełnienie i wymiana księgozbioru w bibliotece szkolnej oraz zakup sprzętu muzycznego;
- modernizacja pracowni komputerowej;
- komputeryzacja biblioteki szkolnej i pokoju nauczycielskiego;

lata 2007 - 2013

- całkowita wymiana mebli szkolnych w salach lekcyjnych;
- zakup sprzętu multimedialnego dla każdej klasy;

- utworzenie sali językowej z pełnym wyposażeniem dydaktycznym;

Publiczne Gimnazjum w Wąsoszu

d) w ramach zagospodarowania terenu wokół budynku szkoły

lata 2004 - 2006

- budowa skoczni do skoku w dal oraz rzutni do pchnięcia kulą;

lata 2007 - 2013

- budowa kompleksu boisk do piłki ręcznej, koszykówki, trybuny oraz bieżnia (tartan);

e) w ramach modernizacji, remontu i rozbudowy budynku szkolnego

lata 2004 - 2006

- instalacja systemu alarmowego;

lata 2007 - 2013

- zorganizowanie świetlicy szkolnej z zapleczem gospodarczym;
- zorganizowanie sali do prowadzenia zajęć terapeutycznych, korekcyjno – kompensacyjnych;
- zorganizowanie sali audiowizualnej jako centrum multimedialne w niewykorzystanej części budynku gimnazjum;

f) doposażenie w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i meble i urządzenia biurowe

lata 2004 - 2006

- wyposażenie sekretariatu w nowoczesny sprzęt biurowy;
- uzupełnienie klasopracowni w meble;
- zakup programów komputerowych wspomagających procesy nauczania;
- zorganizowanie i wyposażenie pomieszczeń dla księgowości;
- organizacja pomieszczeń na archiwum;

lata 2007 - 2013

- zakup automatów czyszczących;
- doposażenie klasopracowni w stanowisko komputerowe podłączone do sieci lokalnej oraz internetu;
- zakup sprzętu audiowizualnego do klasopracowni oraz nowoczesnego sprzętu technicznego (rzutniki, aparaty cyfrowe itp.);
- doposażenie klasopracowni w sprzęt wizualny typu plansze tematyczne, ekrany, schematy itp.;

- zakup pomocy naukowych i dydaktycznych;
- zakup map przedmiotowych, atlasów;
- zakup programów multimedialnych.

1.5. Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Na terenie gminy Wąsosz i innych jednostkach oświatowych planowane są działania mające na celu poprawę jakości i warunków nauczania co jest również zgodne ze „Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu górskiego” gdzie w celach szczegółowych ujęto „wyrównany poziom startu życiowego dla młodzieży z miast i wsi”, a zadaniem do realizacji tego celu jest „poprawa bazy technicznej i wyposażenia bazy nauczania na wsi”.

1.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.

Poprawa warunków i jakości nauczania.

1.7. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

Środki zamierzamy pozyskać z następujących źródeł:

- a) dotacje z UE – 50 %,
- b) dotacje z budżetu państwa – 20 %,
- c) kredyty i pożyczki – 20 %
- d) wkład własny – 10 %.

1.8. System wdrażania

Wdrażanie będzie dokonywane systematycznie w miarę posiadanych środków i możliwości ich pozyskiwania.

1.9. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitorowanie będzie następowało poprzez weryfikację osiągnięć uczniów szkół zarówno na poziomie gminy jak i w skali województwa.

2. Rozwój ochrony środowiska

2.1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Zadania w sferze rozwoju ochrony środowiska realizowane będą na terenie gminy Wąsosz w latach 2004 – 2013.

2.2. Aktualna sytuacja

Gmina Wąsosz jest w 95 % zwodociągowana. Kanalizacja sanitarna w gminie to sieć długości 0 km. W mieście kanalizacja sanitarna to sieć długości 3,5 km oraz 17,9 km sieci kanalizacji burzowej. W gminie są dwie oczyszczalnie ścieków – w miejscowości Wąsosz na ul. Rzemieślniczej (obsługuje osiedle mieszkaniowe) oraz na ul. Zacisze (obsługuje mieszkańców osiedla domków jednorodzinnych oraz Gimnazjum i Szkołę Podstawową).

Obecnie w gminie znajduje się jedno składowisko odpadów (Wrząca Śląska). Budowane jest składowisko w miejscowości Rudna Wielka.

W gminie rozpoczęto segregację odpadów. W mieście i największych miejscowościach znajdują się kosze przeznaczone do zbiórki rodzajowej odpadów. Na razie prowadzona jest jedynie zbiórka odpadów typu „PET”.

Gmina posiada prasę do zgniatania odpadów. Jednakże z uwagi na brak odbiorców sprasowanych odpadów nie jest ona w pełni wykorzystywana.

Gmina jest zanieczyszczana ściekami z dużą zawartością azotu ze źródeł rolniczych. Pochodzą te ścieki z obszaru Wielkopolski zanieczyszczając dwie rzeki płynące przez teren gminy (Barycz, Orla) oraz gleby.

2.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

Za zadania takie uznać należy:

1. Dokończenie budowy składowiska odpadów w miejscowości Rudna Wielka,
2. Rekultywacja składowiska odpadów w miejscowości Wrząca Śląska,
3. Kompleksowa kanalizacja gminy Wąsosz,
4. Budowa oczyszczalni ścieków w Wąsoszu,
5. Prowadzenie segregacji odpadów „u źródła”,

6. Prowadzenie działań zmierzających do zlikwidowania zanieczyszczania rzek i gleb ściekami azotanowymi pochodzenia rolniczego.
7. Melioracje szczegółowe

2.4. Realizacja zadań i projektów

Realizację zadań przeprowadzić należy w okresie krótkoterminowym (2004 – 2006) i długoterminowym (2006 – 2013).

1. Dokończenie budowy składowiska odpadów w miejscowości Rudna Wielka – jest to zadanie krótkoterminowe, które zrealizować należy do końca roku 2004. Zadanie przewidziane jest w planie zagospodarowania przestrzennego. Realizowane jest we współpracy z CHEMEKO SYSTEM sp. z o.o., z którą gmina weszła w spółkę celem dokończenia budowy składowiska. Koszt zadania to kwota ok. 5 mln zł.
2. Rekultywacja składowiska odpadów w miejscowości Wrząca Śląska – zadanie to realizowane będzie w długoterminowym okresie czasu. Nie wymaga określenia w planie zagospodarowania przestrzennego. Wiąże się z szeroko pojętą rekultywacją składowiska (oczyszczenie terenu, zasypanie kwater, monitoring). Zacznie się to zadanie w granicach roku 2005 – 2007, a skończy po około 15 latach.
3. Kompleksowa kanalizacja gminy Wąsosz – jest to zadanie długoterminowe. Realizowane będzie wspólnie ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Doliny Baryczy przy współudziale środków Funduszu Spójności. Wszystkie miejscowości Gminy Wąsosz będą skanalizowane i podłączone do jednej oczyszczalni ścieków w Wąsoszu (punkt 4). Wyłączone z podłączenia do sieci będą jedynie miejscowości Lubiel, Ostrawa, Ługi – Unisławice, Bartków, Lechitów, Bełcz Górny. Miejscowość Lubiel podłączona będzie do systemu kanalizacji gminy Wińsko. Pozostałe w/w miejscowości będą miały własne systemy kanalizacyjne. Miejscowość Kąkolno już posiada taki system. Natomiast do systemu kanalizacyjnego gminy Wąsosz podłączone będą miejscowości Bronów (gm. Góra), Piskorzyna (gm. Wińsko), Daszów, Psary, Osłowice, Zawiszów (gm. Jemielno). Zadanie to ma być zrealizowane do końca roku 2008 – 2010,
4. Budowa oczyszczalni ścieków w Wąsoszu – jest to zadanie długoterminowe. Wymaga opracowania nowego planu zagospodarowania przestrzennego bądź wydania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz opracowania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Zadanie to ściśle jest związane

z poprzednim punktem i w ten sam sposób będzie realizowane. Obecnie opracowywana jest dokumentacja techniczna. Zadanie zrealizowane będzie do końca roku 2007 – 2009,

5. Prowadzenie segregacji odpadów „u źródła” – jest to zadanie długoterminowe. Nie wymaga określenia w planie zagospodarowania przestrzennego. Prowadzone być musi cały czas.
6. Prowadzenie działań zmierzających do zlikwidowania zanieczyszczania rzek ściekami azotanowymi pochodzenia rolniczego – jest to zadanie długoterminowe. Wymaga prowadzenia szerokich działań edukacyjnych w celu zmniejszenia zanieczyszczania rzek i gleb odciekami pochodzenia rolniczego. Polegać ma na prewencji.
7. odbudowa melioracji szczegółowej na terenie gminy Wąsosz.

2.5. Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Kanalizacja gminy związana jest z działaniami podjętymi przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy polegającymi na uporządkowaniu gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy.

Prowadzenie działań zmierzających do zlikwidowania zanieczyszczania rzek ściekami azotanowymi pochodzenia rolniczego związane jest z szeroko zakrojonymi działaniami zainteresowanych gmin z terenu województwa dolnośląskiego mającymi na celu ograniczenie zanieczyszczania rzek i gleb.

2.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.

Sytuacja opisana w punkcie I ulegnie znacznej poprawie, jeśli wszystkie zadania zostaną zrealizowane. Wymiernym wskaźnikiem poprawy sytuacji środowiska naturalnego w gminie Wąsosz będzie poprawa jakości wód pitnych, zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci, zwiększenie się dochodów zakładów budżetowych ze sprzedaży posegregowanych odpadów, napływ turystów do gminy Wąsosz.

2.7. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

W latach 2004 – 2006 realizowane będzie zadanie związane dokończeniem budowy składowiska odpadów w Rudnej Wielkiej. Koszt zadania to kwota 5 mln zł.

Środki zamierzamy pozyskać z następujących źródeł:

- e) pożyczki z WFOŚiGW i NFOŚiGW – 50 %,
- f) kredyty bankowe – 40 %,
- g) wkład własny – 10 %.

2.8. System wdrażania

Działania wymienione w tym dziale realizowane będą sukcesywnie. Priorytetem jest uruchomienie składowiska w Rudnej Wielkiej i kompleksowa kanalizacja gminy Wąsosz wraz z budową oczyszczalni ścieków.

2.9. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Ważnym jest, aby społeczeństwo aktywnie uczestniczyło w realizacji zadań określonych powyżej. Zwalczać należy mity i fałszywe przeświadczenia o rzekomej szkodliwości proekologicznych przeciwnych działań. Odpowiednia polityka i właściwa komunikacja ze społeczeństwem skutkować będzie szybką i sprawną realizacją działań.

3. Rozwój turystyki, sportu i dziedzictwa kulturowego

3.1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Zadania w sferze rozwoju turystyki sportu i dziedzictwa kulturowego realizowane będą na terenie gminy Wąsosz w latach 2004 – 2013.

3.2. Aktualna sytuacja

Obecnie na terenie gminy Wąsosz obserwuje się nieznaczny postęp w rozwoju turystyki. Ogranicza się on do powstawania nielicznych gospodarstw agroturystycznych i remontu istniejących szlaków turystycznych zarówno pieszych jak i rowerowych. W gminie nie istnieje praktycznie baza noclegowa.

Sytuacja w zakresie sportu jest dość dobra. Na terenie gminy istnieją 3 kluby sportowe:

Miejski Klub Sportowy „Orla” Wąsosz;

Ludowy Klub Sportowy „Wiewierzanka” Wiewierz

Uczniowski Klub Sportowy „Orla” Wąsosz

Uprawianą dyscypliną sportową we wszystkich klubach jest piłka nożna.

Klub MKS „Orla” Wąsosz prowadzi zajęcia z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi w trzech drużynach: trampkarzy, juniorów i seniorów (legnicka klasa okręgowa). Oprócz tych zespołów są prowadzone zajęcia z drużyną żeńską która pod nazwą AZS AWF „Orla” bierze udział tylko w meczach turniejowych. MKS „Orla” jest finansowany z budżetu gminy oraz z dochodów własnych (sprzedaż biletów). Klub może również liczyć na pomoc rzeczową i finansową od lokalnych sponsorów. Drużyna żeńska dodatkowo jest finansowana jest z budżetu AZS AWF Wrocław.

MKS „Orla” ma do dyspozycji pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej oraz boisko treningowe nie spełniające ze względu na swoje wymiary wymogów regulaminowych PZPN. Oba boiska są o nawierzchni trawiastej. Przy boisku głównym znajduje się odkryta trybuna na około 400 miejsc siedzących. Klub dysponuje również zapleczem sportowym. Jest to budynek wykonany z elementów drewnianych z murowaną przybudówką. W budynku znajdują się szatnie dla zawodników, pomieszczenie zarządu klubu, pokój sędziowski, natryski i toalety oraz pomieszczenia gospodarcze.

Ludowy Klub Sportowy „Wiewierzanka” Wiewierz dysponuje pełnowymiarowym boiskiem o nawierzchni trawiastej i zapleczem sportowym które znajduje się w parterze pobliskiego budynku. Zaplecze to spełnia również funkcję świetlicy wiejskiej. W klubie prowadzone są zajęcia tylko z drużyną seniorów. Zespół występuje w klasie A.

UKS „Orla” Wąsosz oraz AZS AWF „Orla” Wąsosz korzystają z obiektów „MKS „Orla” Wąsosz.

Oprócz istniejących klubów zajęcia sportowe prowadzone są także przez szkoły zajęcia w ramach wychowania fizycznego oraz w ramach zajęć pozalekcyjnych.

Na terenie gminy znajduje się szereg dóbr kultury których stan techniczny nie jest zadowalający i wymagana one w większości gruntownych remontów’ jednak ze względu na stosunki własnościowe możliwości ich remontu przez gminę w większości są ograniczone.

3.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

W zakresie turystyki:

1. Stworzenie bazy noclegowej
2. Budowa nowych ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych
3. Tworzenie nowych terenów rekreacyjnych

W zakresie sportu:

1. Remont i rozbudowa obiektów sportowych
2. Krzewienie kultury fizycznej wśród społeczeństwa gminy Wąsosz

W zakresie dziedzictwa kulturowego:

1. Remont i rewaloryzacja zabytków
2. Tworzenie muzeów i izb pamięci

3.4. Realizacja zadań i projektów

W zakresie turystyki:

1. Budowa lub adaptacja istniejących budynków których właścicielem jest gmina Wąsosz na Schronisko Młodzieżowe;
2. Pomoc mieszkańcom gminy w pozyskiwaniu środków na rozwój turystyki i agroturystyki;
3. Oznaczenie i eksponowanie ciekawych miejsc na terenie gminy;
4. Budowa spływu kajakowego nurtem rzeki Baryczy;
5. Oznaczenie i budowa nowych szlaków rowerowych (przejęcie od PKP zlikwidowanej linii kolejowej Rawicz – Legnica przebiegającej przez teren gminy z przeznaczeniem na ścieżkę rowerową);
6. Utrzymanie istniejących szlaków turystycznych w dobrym stanie technicznym;
7. Wdrażanie Programu Rewitalizacji i Odnowy Wsi.

W zakresie sportu:

1. Remont trybuny na stadionie w Wąsoszu – wymiana siedzisk i zadaszenie trybun;
2. Budowa nowego budynku klubowego wraz z całą infrastrukturą na stadionie w Wąsoszu;
3. Rozbudowa kompleksu boisk w Wąsoszu;
4. Budowa deszczowni na stadionie w Wąsoszu;
5. Budowa nowego budynku klubowego na boisku w Wiewierzy;
6. Budowa boiska treningowego w Wiewierzy;
7. Budowa małej trybuny i deszczowni w Wiewierzy;

W zakresie dziedzictwa kulturowego:

1. Wykonanie programu rewaloryzacji Starego Miasta w Wąsoszu;
2. Remont Kapitałny zabytkowego kościoła w Sułowie Wielkim;
3. Utworzenie muzeum regionalnego w niezagospodarowanej części budynku gimnazjum w Wąsoszu;
4. Badania archeologiczne i udostępnienie dla zwiedzających „grodziska” w Sądowelu.;
5. Remont zabytkowych budynków na terenie gminy.

6. Wdrażanie Programu Rewitalizacji i Odnowy Wsi.

3.5. Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Wszystkie działania są zgodne ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wąsosz” oraz „Strategią rozwoju powiatu górowskiego”.

3.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego.

Głównym wskaźnikiem będzie poprawa walorów turystycznych gminy Wąsosz, zwiększenie atrakcyjności turystycznej terenu oraz zwiększenie zainteresowania mieszkańców uprawianiem sportu.

3.7. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

Środki zamierzamy pozyskać z następujących źródeł:

- a) Środki z UE – 50 %,
- b) Dotacje z właściwych resortów budżetu państwa – 25 %,
- c) wkład własny – 25 %.

3.8. System wdrażania

Projekty będą wdrażane w miarę posiadanych środków i możliwości pozyskiwania środków z funduszy europejskich.

3.9. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Sposobem monitorowania będzie obserwacja przepływu turystów przez teren gminy Wąsosz oraz wzrost liczby zarejestrowanych zawodników czynnie uprawiających sport w klubach sportowych.

4. Rozwój przedsiębiorczości

4.1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Zadania w sferze rozwoju przedsiębiorczości realizowane będą na terenie gminy Wąsosz w latach 2004 – 2013.

4.2. Aktualna sytuacja

Gmina Wąsosz to gmina typowo rolnicza. Większość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie należy do sektora prywatnego. Najwięcej osób zatrudniają wielkoobszarowe gospodarstwa rolne oraz sfera budżetowa (urząd, szkoły, zakłady budżetowe). Najwięcej osób zatrudnionych jest w działalności produkcyjnej, sferze budżetowej i rolnictwie. Najmniej w budownictwie, transporcie i łączności. Handel i naprawy plasują się w połowie wielkości zatrudnienia.

Ważnym jest, że duża część mieszkańców gminy pracuje w Rawiczu oraz w kombinacie miedziowym (ok. 10 % ludności w wieku pracującym).

Bezrobocie wynosi w gminie ponad 34 %.

Szanse i zagrożenia określić można w gminie Wąsosz w następujący sposób:

1. Brak terenów przeznaczonych pod inwestycje,
2. Nie uchwalony plan zagospodarowania przestrzennego,
3. Wysokie bezrobocie,
4. Niski stopień transformacji gospodarki,
5. Mała atrakcyjność inwestycyjna,
6. Niewielka przedsiębiorczość społeczeństwa,
7. Brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego i przechowalniczych,
8. Brak obwodnicy miasta Wąsosza,
9. Brak kanalizacji,
10. Centralne położenie i silnie rozwinięty ośrodek gminny,
11. Dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna,
12. Korzystne warunki naturalne do rozwoju rolnictwa,
13. Występowanie potencjału w postaci obiektów gospodarczych po byłych PGR-ach i SKR-ach,
14. Korzystne tendencje w prywatyzowaniu gruntów rolnych Skarbu Państwa.

4.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

Za zadania takie uznać należy:

1. Uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego,
2. Stymulowanie rozwoju agroturystyki,

3. Szeroka promocja gminy,
4. Stymulowanie rozwoju turystyki i obszarów wypoczynkowych,
5. Stosowanie ulg i zwolnień podatkowych celem stymulowania rozwoju przedsiębiorstw,
6. Uzbieranie terenów pod inwestycje.

4.4. Realizacja zadań i projektów

Realizację zadań przeprowadzić należy w okresie długoterminowym. Okres 2004 – 2006 jest za krótkim okresem dla zrealizowania jakiegokolwiek zadania.

1. Uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego – plan uchwalany będzie sukcesywnie. Prawo proponuje właśnie uchwalanie planu dla części terenu, a nie dla całego obszaru gminy. W gminie Wąsosz są 32 obręby. W ciągu roku uchwalić można plan dla 4 obrębów. Uchwalanie planu dla całego obszaru gminy zakończyć się powinno w roku 2013. Szczególną uwagę należy skierować na wyznaczenie terenów przeznaczonych pod inwestycje. Obręby przewidziane pod inwestycje powinny być oznaczone planem zagospodarowania przestrzennego jako pierwsze.
2. Stymulowanie rozwoju agroturystyki – gmina Wąsosz jako gmina rolnicza ma ogromny potencjał agroturystyczny. Dla rolników, którzy zdecydują się na taką formę działalności przewidzieć należy ulgi i zwolnienia podatkowe. Działanie to powinno być realizowane w latach 2004 – 2013 i dalej.
3. Szeroka promocja gminy – działanie to podejmować należy w całym okresie czasu obowiązywania planu rozwoju lokalnego. Polegać ma ono na wydawaniu folderów promocyjnych, organizowaniu imprez okolicznościowych, uczestniczeniu w targach promocyjnych, nawiązywaniu kontaktów z innymi gminami z całej Wspólnoty.
4. Stymulowanie rozwoju turystyki i obszarów wypoczynkowych – działanie to realizowane będzie poprzez określenie w planie zagospodarowania przestrzennego terenów pod inwestycje turystyczne. Ponadto gmina powinna założyć gospodarstwo pomocnicze celem utworzenia ośrodków wypoczynkowych w miejscowościach Drozdowice, Czeladź Wielka, Wiklina, Świniary. Działanie to powinno być zrealizowane do 2008 roku.
5. Stosowanie ulg i zwolnień podatkowych celem stymulowania rozwoju przedsiębiorstw – działanie to powinno być realizowane w całym okresie obowiązywania planu

rozwoju lokalnego i dalej. Stymulacja przedsiębiorczości powinna być ciągła i sukcesywna.

6. Uzbrajanie terenów pod inwestycje – jest to działanie, którego realizacja powinna się zakończyć do 2009 r. W zakres wchodzi tutaj wodociągowanie, kanalizacja, budowa dojazdów i dróg, sieć elektryczna, gazyfikacja. Tereny uzbrajać można nie mając ważnego planu zagospodarowania przestrzennego. Wystarczy decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego, gdyż zbrojenie terenów jest inwestycją celu publicznego.

4.5. Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Rozwój agroturystyki związany jest z działaniami rewitalizacyjnymi na wsiach realizowanymi w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego.

Uzbrajanie terenów pod inwestycje, a konkretnie kanalizacja gminy, związana jest z działaniami podjętymi przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy polegającymi na uporządkowaniu gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy.

4.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego.

Sytuacja opisana w punkcie I ulegnie znacznej poprawie, jeśli wszystkie zadania zostaną zrealizowane. Gmina Wąsosz w 2013 r. będzie gminą, która ma bardzo niski poziom bezrobocia. Gmina będzie się bogacić poprzez znaczne przychody podatkowe od przedsiębiorstw i od turystów.

4.7. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

W latach 2004 – 2006 realizowany będzie w części plan zagospodarowania przestrzennego. Uchwalenie planu dla 1 obrębu kosztuje około 30000 – 40000 zł. Przez 2 lata wydane będzie około 320000 zł, co w całości stanowi koszt gminy.

Na promocję gminy można uzyskiwać fundusze z UE – 50 %. Reszta stanowi koszt gminy.

4.8. System wdrażania

Działania wymienione w tym dziale realizowane będą sukcesywnie. Plan zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy to około 35 uchwał rady miejskiej podejmowanych do 2013 r. Wszystkie działania mające na celu rozwój przedsiębiorczości muszą być realizowane do roku 2013 (długoterminowo) i dalej.

4.9. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Prawo mówi o przygotowywaniu okresowych raportów z zagospodarowania przestrzennego gminy. Rozwój przedsiębiorczości można oceniać poprzez wpływy do budżetu podatku od osób prawnych oraz poprzez zmniejszanie się bezrobocia – dane z urzędu pracy.

5. Rozwój budownictwa

5.1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Zadania w sferze rozwoju budownictwa realizowane będą na terenie gminy Wąsosz w latach 2004 – 2013.

5.2. Aktualna sytuacja

Na terenie gminy Wąsosz brak jest terenów przeznaczonych pod inwestycje mieszkaniowe, przemysłowe i rekreacyjne. Gmina nie prowadzi inwestycji zmierzających do zwiększenia zasobu mieszkaniowego poprzez lokalizację terenów przeznaczonych pod te inwestycje. W planie zagospodarowania przestrzennego gminy nie ma terenów przewidzianych pod inwestycje mieszkaniowe, przemysłowe i letniskowe.

Jedynie osoby prywatne budują mieszkania. Gmina adaptuje jedynie budynki przejęte z Agencji Nieruchomości Rolnych na mieszkania. Wszystkie inwestycje budowlane związane są z rozwojem budynków użyteczności publicznej. Niejako po macoszemu traktuje się zasób mieszkaniowy gminy.

Na terenie gminy Wąsosz nie ma zlokalizowanych dużych zakładów budowlanych będących w stanie kompleksowo przeprowadzić inwestycję budowlaną. Istnieją jedynie zakłady specjalizujące się w półproduktach: cegielnia, firma produkująca okna, kopalnia żwiru.

5.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

Za zadania takie uznać należy:

7. Uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego
8. Uzbrajanie terenów pod inwestycje
9. Przejęcie terenów i budynków po PGR z przeznaczeniem na budownictwo mieszkaniowe
10. Ulgi budowlane dla inwestorów
11. Tworzenie terenów dla inwestycji mieszkaniowych, przemysłowych i turystycznych
12. Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych
13. Remonty domów i mieszkań komunalnych.

5.4. Realizacja zadań i projektów

Realizację zadań przeprowadzić należy w okresach krótkoterminowym (2004 – 2006) i długoterminowym (2006 – 2013).

1. Uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego – plan uchwalany będzie sukcesywnie. Prawo proponuje właśnie uchwalanie planu dla części terenu, a nie dla całego obszaru gminy. W gminie Wąsosz są 32 obręby. W ciągu roku uchwalić można plan dla 4 obrębów. Uchwalanie planu dla całego obszaru gminy zakończyć się powinno w roku 2013. Szczególną uwagę należy skierować na wyznaczanie terenów przeznaczonych pod inwestycje. Obręby i tereny przewidziane pod inwestycje mieszkaniowe i przemysłowe powinny być oznaczone planem zagospodarowania przestrzennego jako pierwsze. Jest to zadanie realizowane w okresie długoterminowym.
2. Uzbrajanie terenów pod inwestycje – tereny wyznaczone pod inwestycje winny być przez gminę uzbrojone w całą sieć infrastrukturalną. Zadanie to winno być realizowane w okresie długoterminowym. Terenami takimi powinny być:
  - a) w okolicach Wąsosza – wyjazd drogą krajową nr 36 na Rawicz – teren budownictwa mieszkaniowego,
  - b) wyjazd z Wąsosza w kierunku miejscowości Płoski – teren budownictwa przemysłowego, składów i magazynów,
  - c) miejscowość Świniary – teren budownictwa mieszkaniowego i letniskowego,

- d) miejscowość Wiklina – teren budownictwa mieszkaniowego i letniskowego,
3. Przejęcie terenów i budynków po PGR z przeznaczeniem na budownictwo mieszkaniowe – w razie możliwości zadanie to powinno być przeprowadzane. Planuje się je wykonać w okresie krótkoterminowym.
4. Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych – gmina powinna zrealizować to zadanie w okresie długoterminowym. Szczegółowe projekty to:
- a) budowa mieszkań komunalnych w budownictwie wielorodzinnym – bloki takie powinny mieścić 20 rodzin. Bloków powinno być wybudowanych 3, w okolicach ulic Polna, Rawicka, Nowa (osiedle mieszkaniowe),
  - b) budowa mieszkań komunalnych w zabudowie jednorodzinnej – gmina winna wybudować około 10 domków dla 20 rodzin w okolicach ulicy Korczaka.
- Mieszkania takie powinny być mieszkaniami socjalnymi oddawanymi pod zamieszkanie mieszkańcom gminy. Powinny być to mieszkania czynszowe.
5. Adaptacja budynków na mieszkania komunalne, socjalne – zadanie to realizowane być powinno w okresie krótkoterminowym. W ramach tego zadania gmina powinna:
- a) adaptować budynki na mieszkania socjalne w miejscowości Wiklina,
  - b) adaptować budynki w miejscowości Kamień Górski,
  - c) adaptować budynki po zakładach budżetowych w Wąsoszu,
  - d) adaptować budynek mleczarni w Wąsoszu.

5.5. Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Uzbrajanie terenów pod inwestycje, a konkretnie kanalizacja gminy, związana jest z działaniami podjętymi przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy polegającymi na uporządkowaniu gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy.

5.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego.

Sytuacja opisana w punkcie I ulegnie znacznej poprawie, jeśli wszystkie zadania zostaną zrealizowane. Gmina Wąsosz w 2013 r. będzie gminą, która ma duży zasób mieszkaniowy, która umożliwi osiedlenie się mieszkańcom, których nie stać na wybudowanie własnego domu.

Gmina osiągać będzie dochody z najmu lokali w mieszkaniach adaptowanych i nowo wybudowanych budynkach.

5.7. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

W latach 2004 – 2006 realizowany będzie w części plan zagospodarowania przestrzennego. Uchwalenie planu dla 1 obrębu kosztuje około 30000 – 40000 zł. Przez 2 lata wydane będzie około 320000 zł, co w całości stanowi koszt gminy.

Adaptacja budynków na mieszkania wiąże się z wykupem nieruchomości, przeprowadzeniem postępowania administracyjnego i wykonaniem kompleksowych remontów.

5.8. System wdrażania

Działania wymienione w tym dziale realizowane będą sukcesywnie. Plan zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy to około 35 uchwał rady miejskiej podejmowanych do 2013 r. Wszystkie działania mające na celu rozwój budownictwa muszą być zrealizowane do roku 2013 (długoterminowo). Zadania polegające na adaptacji budynków muszą zostać zrealizowane do końca 2006 r.

5.9. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Prawo mówi o przygotowywaniu okresowych raportów z zagospodarowania przestrzennego gminy. Rozwój budownictwa można oceniać poprzez wpływy do budżetu podatku od osób prawnych oraz poprzez zmniejszanie się bezrobocia – dane z urzędu pracy. Ponadto wymiernym wskaźnikiem rozwoju budownictwa powinny być wpływy do budżetu gminy z czynszów oraz liczba wydanych pozwoleń na budowę dla inwestorów prywatnych.

6. Rozwój infrastruktury

6.1. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Zadania w sferze rozwoju infrastruktury realizowane będą na terenie gminy Wąsosz w latach 2004 – 2013.

6.2. Aktualna sytuacja

Przez teren gminy przebiega jedna droga krajowa – nr 36 (Lubin – Załęcze), jedna droga wojewódzka (Góra – Rawicz), sieć dróg powiatowych i gminnych. Stan dróg określić można następująco – droga krajowa – stan średni, droga wojewódzka – stan średni, drogi powiatowe – stan zły, drogi gminne – stan średni. Długość sieci drogowej to 70,5 km dróg w gminie plus 5 km dróg w mieście.

Gmina jest w 95 % zwodociągowana. Kanalizacja sanitarna w gminie to sieć długości 0 km. W mieście kanalizacja sanitarna to sieć długości 3,5 km oraz 17,9 km sieci kanalizacji burzowej.

Gmina jest w 100 % zelektryfikowana i ztelefonizowana. Gaz ziemny z sieci dostarczany jest do 80 % powierzchni miasta. Gmina w terenie nie jest zgazyfikowana. Na terenie miasta zlokalizowane są dwie stacje redukcyjno – pomiarowe I i II stopnia. Istnieje koncepcja gazyfikacji gminy Wąsosz.

Sieć energetyczna jest w złym stanie. Często występują przerwy w dostawie prądu. Sieć telefoniczna to sieć światłowodowa w dobrym stanie.

Przez teren gminy Wąsosz przebiega nieużywana od 15 lat sieć kolejowa. Jest ona w bardzo złym stanie. W części brakuje elementów stalowych. Częścią sieci są dwa mosty oznaczone jako zabytki w rejestrze zabytków.

6.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

Za zadania takie uznać należy:

1. Budowa obwodnicy dla miasta Wąsosza,
2. Poprawienie stanu technicznego dróg gminnych,
3. Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
4. Przebudowa sieci wodociągowej w Wąsoszu,
5. Budowa nowych sieci wodociągowych, i nowych ujęć wodnych.
6. Kompleksowa kanalizacja gminy Wąsosz,
7. Budowa obustronnego zasilania w energię elektryczną, remont transformatorów, kompleksowa modernizacja sieci energetycznej, kompleksowa modernizacja oświetlenia,
8. Gazyfikacja miejscowości w gminie Wąsosz i pozostałej części miasta,

9. Likwidacja sieci kolejowej z przeznaczeniem terenu pod cele turystyczne.
10. Remont budynku Zespołu Placówek Kultury w Wąsoszu.

6.4. Realizacja zadań i projektów

Realizację zadań przeprowadzić należy w okresach krótkoterminowym (2004 – 2006) i długoterminowym (2006 – 2013).

1. Budowa obwodnicy dla miasta Wąsosza – jest to zadanie długoterminowe, które realizacją wykraczać może poza okres roku 2013. Obwodnica od zawsze przewidziana była w planie zagospodarowania przestrzennego. Przewidziana jest też w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wąsosz. Koszt wybudowania obwodnicy szacujemy na około 400 mln zł.
2. Poprawienie stanu technicznego dróg gminnych – zadanie to realizowane będzie w długoterminowym okresie czasu. Nie wymaga określenia w planie zagospodarowania przestrzennego. Wiąże się z remontem nawierzchni, oczyszczeniem rowów, renowacją pobocza. Dotyczy wszystkich dróg gminnych w gminie Wąsosz.
3. Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych – jest to zadanie długoterminowe. Wymaga wytyczenia nowych dróg w planie zagospodarowania przestrzennego. Przewidujemy budowę takich dróg w miejscowościach Dochowa, Wrząca Wielka, Wrząca Śląska, Czarnoborsko, Wiewierz, Wiklina, Borowno, Cieszkowice.
4. Przebudowa sieci wodociągowej w Wąsoszu – jest to zadanie długoterminowe, z uwagi na trudności wynikające ze zwartej zabudowy miasta. Nie wymaga określenia w planie zagospodarowania przestrzennego. Przebudowa obejmie obszar całego miasta.
5. Budowa nowych sieci wodociągowych – jest to zadanie krótkoterminowe. Przewidujemy budowę wodociągu Ługi – Unisławice – Bartków oraz Chocieborowice Małe. Budowa nowego ujęcia wody.
6. Kompleksowa kanalizacja gminy Wąsosz – jest to zadanie długoterminowe. Polegać będzie na skanalizowaniu całej gminy Wąsosz i podłączeniu sieci do oczyszczalni ścieków w Wąsoszu, która będzie zmodernizowana i gotowa do przyjęcia odpowiedniej liczby ścieków. Sieć wodociągowa powinna być ujęta w planie zagospodarowania przestrzennego gminy.
7. Budowa obustronnego zasilania w energię elektryczną, remont transformatorów, kompleksowa modernizacja sieci energetycznej, kompleksowa modernizacja

oświetlenia – jest to zadanie długoterminowe, które realizowane będzie przy współdziałaniu operatora sieci energetycznej. Nie wymaga ujęcia w planie zagospodarowania przestrzennego.

8. Gazyfikacja miejscowości w gminie Wąsosz i pozostałej części miasta – jest to zadanie długoterminowe, realizowane będzie przy współdziałaniu operatora sieci gazowej. Nie wymaga ujęcia w planie zagospodarowania przestrzennego.
9. Likwidacja sieci kolejowej z przeznaczeniem terenu pod cele turystyczne – jest to zadanie długoterminowe. Wiąże się z przejęciem gruntów od PKP i likwidacją infrastruktury – stalowych elementów sieci. Pozostawić należy mosty, jako zabytki. Zadanie wymaga ujęcia w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Wąsosz.
10. Planowany remont ZPK – zadanie długoterminowe polegające na przełożeniu dachu, zmianie funkcji niektórych pomieszczeń, wymianie instalacji elektrycznej, wodociągowo-kanalizacyjnej, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie nowej elewacji.

6.5. Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Kanalizacja gminy związana jest z działaniami podjętymi przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Doliny Baryczy polegającymi na uporządkowaniu gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy.

Budowa obustronnego zasilania w energię elektryczną, remont transformatorów, kompleksowa modernizacja sieci energetycznej, kompleksowa modernizacja oświetlenia – zadanie to związane jest z podjętymi działaniami mającymi na celu modernizację oświetlenia w gminie Wąsosz.

6.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego.

Sytuacja opisana w punkcie I ulegnie znacznej poprawie, jeśli wszystkie zadania zostaną zrealizowane. Gmina Wąsosz w 2013 r. będzie gminą skanalizowaną w 100 %, zwodociągowaną w 100 %, o nowoczesnej sieci energetycznej, w całości korzystającą z

ekologicznych źródeł energii (gaz). Mieszkańcy poruszać się będą po drogach gminnych o nowoczesnych nawierzchniach.

6.7. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

W latach 2004 – 2006 realizowane będzie zadanie związane ze zwodociągowaniem miejscowości Chocieborowice Małe (koszt ok. 200 tys. zł) oraz wybudowaniem sieci wodociągowej w miejscowościach Ługi – Unistawice – Bartków. Koszt wybudowania tej sieci to kwota około 1,5 mln zł. Budowa własnego ujęcia wody umożliwiającego alternatywne zasilanie wsi Pobiel, Wodniki, Zbaków Górny, Zbaków Dolny, Czarnoborsko .

Środki zamierzamy pozyskać z następujących źródeł:

- a) środki unijne – 70 %,
- b) środki własne – 20 %,
- c) wkład mieszkańców – 10 %.

6.8. System wdrażania

Działania wymienione w tym dziale realizowane będą sukcesywnie. Zadanie polegające na zwodociągowaniu miejscowości wyżej wymienionych musi zostać zrealizowane do końca 2006 r. Pozostałe zadania realizowane będą po roku 2006. Budowa obwodnicy, kompleksowa kanalizacja oraz modernizacja sieci energetycznej realizowane będą przy współudziale właściwych firm, organizacji.

6.9. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Wymiernym wskaźnikiem realizacji zadań będzie poprawa stanu technicznego dróg w gminie Wąsosz. Dostęp w 100 % do wody i gazu. Polepszenie się jakości środowiska naturalnego i dostęp do wody, gazu uatrakcyjni gminę pod względem turystycznym i inwestycyjnym. Wskaźnikiem będzie tutaj napływ środków finansowych od turystów oraz przedsiębiorców.

7. Rozwój informatyki

7.1. Obszar i czas realizacji planu rozwoju lokalnego.

Zadania w sferze rozwoju informatyki realizowane będą na terenie gminy Wąsosz w latach 2004 – 2013.

7.2. Aktualna sytuacja

Obecnie w gminie Wąsosz z zakresu informatyki przedstawić można stan obecny w sposób następujący:

1. Cały obszar gminy Wąsosz objęty jest dostępem do telefonu stacjonarnego. Dostęp ten oferuje tylko jeden dostawca.
2. Cały teren gminy Wąsosz objęty jest dostępem do sieci telefonii komórkowej, który oferują wszyscy dostępnymi na rynku dostawcy.
3. Łączy telefonii stacjonarnej to sieć światłowodowa. W Wąsoszu jest nowa (cyfrowa) centrala telefoniczna. W niektórych miejscowościach nadal występuje napowietrzna linia telefoniczna.
4. Sygnalizowane są kłopoty z uzyskaniem nowego numeru abonenckiego. Podobna sytuacja występuje w przypadku przeniesienia numeru.
5. Operator telefonii stacjonarnej nie oferuje wszystkich swoich usług.
6. Operator telefonii stacjonarnej zlikwidował biuro obsługi klientów, w związku z czym utrudniony jest dostęp do serwisu.
7. Na terenie gminy jest niewystarczająca liczba aparatów wrzutowych.
8. Brak jest stałego dostępu do internetu po atrakcyjnej cenie i jakości.
9. Wszystkie szkoły w gminie posiadają sale komputerowe i we wszystkich realizowana jest nauka informatyki.

7.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze.

Lista zadań to:

1. Stworzenie możliwości powszechnego i darmowego dostępu do internetu
  - a) utworzenie wraz z powiatem sieci szkieletowej,
  - b) stworzenie Hot Spotów (punktów w mieście, które pokryte są płaszczyzną sygnału radiowego, który umożliwia dostęp do internetu poprzez przyłączenie do notebooka specjalnego odbiornika),
  - c) utworzenie w Gimnazjum w Wąsoszu sali multimedialnej – kafejki internetowej z darmowym dostępem do internetu,

2. Tworzenie LAN-ów (sieci wewnętrznych) dla jednostek związanych ze sobą (Urząd, Zakłady Budżetowe, Szkoły) w celu umożliwienia sprawnej wymiany informacji,
3. Umożliwienie stałego dostępu do internetu po atrakcyjnej cenie i w dobrej jakości.
4. Utworzenie w każdej szkole w gminie sali multimedialnej,
5. Unowocześnienie sal komputerowych w szkołach w gminie,
6. Wdrożenie internetowej obsługi petentów,
7. Wdrożenie alternatywnych systemów komunikacji w celu rozwoju systemu wczesnego ostrzegania (oparcie się na sygnale internetowym dostarczanym przez satelitę) łączących Urząd, policję i straż pożarną.
8. Utworzenie w każdej miejscowości w gminie punktu z komputerem, skąd można złożyć podanie do Urzędu bądź połączyć się z internetem.
9. Wdrożenie na skalę masową edukacji informatycznej.

7.4. Realizacja zadań i projektów

1. Zadania i projekty realizowane w latach 2004 – 2006:
  - a) umożliwienie stałego dostępu do internetu po atrakcyjnej cenie i w dobrej jakości – jest to zadanie realizowane zastępczo do utworzenia sieci szkieletowej, która później oparta również będzie na sieci stworzonej w ramach tego zadania. Zadanie zgodne będzie z planem zagospodarowania przestrzennego. Do sieci tej podłączeni mają zostać mieszkańcy Wąsosza i największych miejscowości. Rezultatem realizacji tego zadania będzie upowszechnienie dostępu do internetu. Zadanie realizować będą podmioty prywatne. Gmina nie poniesie żadnych kosztów.
  - b) wdrożenie alternatywnych systemów komunikacji w celu rozwoju systemu wczesnego ostrzegania – zadanie to zgodne jest z planem zagospodarowania przestrzennego. Do systemu podłączone będą Urząd, policja, straż pożarna i jednostki z powiatu. Zadanie to realizować będzie powiat, gminy sąsiednie, gmina Wąsosz. Całość przy współudziale środków z policji i straży pożarnej.
  - c) wdrożenie na skalę masową edukacji informatycznej – Gmina organizować będzie kursy komputerowe dla mieszkańców. Podmioty współuczestniczące we wdrażaniu to podległe jednostki oświatowe i fundacje, których celem statutowym jest upowszechnianie wiedzy informatycznej.
2. Zadania i projekty długoterminowe (realizowane w latach 2004 – 2013 i 2006 – 2013):

- a) stworzenie możliwości powszechnego i darmowego dostępu do internetu:
- utworzenie wraz z powiatem sieci szkieletowej – zadanie to realizowane będzie wraz ze wszystkimi gminami z powiatu górowskiego maksymalnie do 2010 r. Rezultatem będzie pokrycie całej gminy płaszczem sygnału internetowego. Providerem będzie jednostka samorządu terytorialnego, która umożliwić będzie dostęp za darmo dla wszystkich podmiotów w gminie.
  - stworzenie Hot Spotów (punktów w mieście, które pokryte są płaszczem sygnału radiowego, który umożliwi dostęp do internetu poprzez przyłączenie do notebooka specjalnego odbiornika) – zadanie to będzie realizowane po zrealizowaniu zadania 2Aa. Ma ono znaczenie promocyjne dla gminy – rynek Wąsosza otoczony będzie takim płaszczem. W kawiarniach wypożyczyć będzie można odbiorniki przystosowane do komputerów w celu umożliwienia dostępu do internetu w każdym miejscu.
  - utworzenie w Gimnazjum w Wąsoszu sali multimedialnej – kafejki internetowej z darmowym dostępem do internetu – zadanie to realizowane będzie po zrealizowaniu zadania 2Aa. Podmiotem realizującym będzie gmina. Rezultatem będzie stworzenie sali multimedialnej z dostępem do internetu dla osób nieposiadających komputera. Ponadto w sali takiej organizować będzie można konferencje multimedialne.
- b) tworzenie LANów (sieci wewnętrznych) dla jednostek związanych ze sobą (Urząd, Zakłady Budżetowe, Szkoły) – LANy usprawnią proces komunikacji między tymi jednostkami. Zadanie zrealizowane będzie do roku 2008. Jednostką wdrażającą będzie gmina.
- c) utworzenie w każdej szkole w gminie sali multimedialnej – zadanie zrealizowane będzie do roku 2008. Szkoły jako jednostki oświatowe winny posiadać takie pomieszczenia w celu organizowania zajęć multimedialnych, konferencji i zebrań. Jednostką wdrażającą będzie gmina.
- d) unowocześnienie sal komputerowych w szkołach w gminie – zadanie to realizowane będzie ciągle. Sprzęt przestarzały wymieniany będzie sukcesywnie. Wdrażać to zadanie będzie gmina.

- e) wdrożenie internetowej obsługi petentów – to perspektywiczne zadanie zrealizowane będzie do roku 2013. Stały i darmowy dostęp do internetu umożliwi wszystkim podmiotom kontakt z organem administracji publicznej. Zadanie ułatwi, przyspieszy i uprości procedurę administracyjną. Zrealizowane będzie przez gminę.
- f) utworzenie w każdej miejscowości w gminie punktu z komputerem, skąd można złożyć podanie do Urzędu bądź połączyć się z internetem – zadanie realizowane będzie po wykonaniu sieci szkieletowej. Spójne jest z zadaniem 2E – podobne będą też rezultaty.

7.5. Powiązanie projektów z innymi zadaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu i województwa.

Zadania wymienione w punkcie IV spójne są z krajowym planem tworzenia społeczeństwa informacyjnego.

Zadanie 2Aa spójne jest z działaniem podjętym przez powiat, który na celu ma stworzenie takiej właśnie sieci szkieletowej.

Zadanie 1b spójne jest z działaniami podjętymi przez powiat, a mającymi na celu stworzenie systemu wczesnego ostrzegania.

7.6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć planu rozwoju lokalnego.

Sytuacja opisana w punkcie I ulegnie znacznej poprawie, jeśli wszystkie zadania zostaną zrealizowane. Gmina Wąsosz w 2013 r. będzie gminą, która w 100 % mieszkańców jest gminą społeczeństwa informacyjnego.

7.7. Plan finansowy na lata 2004 – 2006

Źródłami finansowania zadań w okresie lat 2004 – 2006 będą:

1. Budżet JST – 40 %
2. Budżet państwa – 10%
3. Środki prywatne – 20 %
4. Środki UE – 30 %
5. Inne – 0 %

7.8. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Okresowo sporządzane będą raporty z realizacji zamierzeń inwestycyjnych określonych w niniejszym planie. Raporty te służyć będą stymulowaniu zadań określonych w tym planie. Ponadto po zrealizowaniu danej inwestycji w okresie 2 lat po prowadzone będą działania monitorujące sprawność.

Ważnym jest, aby mieszkańcy byli właściwie poinformowani o zaletach budowania społeczeństwa informacyjnego. Konieczne jest obalenie mitów na temat złego wpływu na zdrowie wszelkich wież nadawczych, odbiorczych i sygnałów radiowych.

III. WDRAŻANIE PLANU ROZWOJU LOKALNEGO GMINY

1. Finansowanie

Realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Wysokość środków finansowych jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu oraz możliwości finansowe gminy wskazują, że na realizację przyjętych celów zabezpiecza się 20% środków własnych .

Zakłada się jednocześnie że, nie wykonanie wszystkich zadań w latach 2004-2006 powoduje przesunięcie terminu ich realizacji na lata następne.

2. Zarządzanie

Funkcję Instytucji Zarządzającej i Koordynującej wykonanie Planu rozwoju Lokalnego gminy pełnił będzie zespół powołany wśród pracowników. Do zadań Zespołu należeć będzie :

- zapewnienie zgodności wykonania Planu rozwoju Lokalnego z poszczególnymi dokumentami programowymi np. Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta i Gminy Wąsosz, Program Rewitalizacji i Odnowy Wsi.. Zwróci się szczególna uwagę na zgodność w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych.

- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienia przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych planów związanych z wdrażaniem Planu,
- zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny bieżącej sposobu realizacji oraz po zakończeniu realizacji Planu.

3. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Gminy

Urząd Miejski jako jednostka wdrażająca Plan odpowiedzialny jest za :

- opracowanie i składanie wniosków,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami w Planie,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez Unię Europejską realizowanych projektów.

4. System monitorowania

Instytucja Zarządzająca współpracuje ściśle z kierownictwem Urzędu tj. Burmistrzem, Zastępcą Burmistrza , Sekretarzem i Skarbnikiem. Do zadań kierownictwa należy monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie.

5. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Skuteczność Planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana będzie przez Instytucję Zarządzającą za pomocą wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów określonych w poszczególnych programach operacyjnych i w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej pt. „ Wytyczne do tworzenia wskaźników monitoringu programów, priorytetów, działań i projektów oraz lista podstawowych wskaźników monitorowania w poszczególnych obszarach interwencji funduszy strukturalnych.

6. Informacja i promocja

Instytucja Zarządzająca zapewnia środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne i promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie ewentualnych

odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań. Instytucja Zarządzająca zobowiązana jest przestrzegać zasady wynikające z zawartych umów oraz innych dokumentów wewnętrznych w Urzędzie związanych z wykonywanymi zadaniami.

Informowanie i promocja odbywać się będzie poprzez organizowanie szkoleń i konferencji na temat możliwości pozyskiwania środków unijnych. W prasie lokalnej i regionalnej, na stronie internetowej Urzędu, spotkaniach z mieszkańcami gminy podawane będą systematycznie informacje na temat zaangażowania środków finansowych UE w realizację projektów oraz stanie zaawansowania i realizację zadań i ich efektów w ramach Planu.